

Grote stranding na de novemberstorm 2007 aan de Belgische Westkust

Marie-Thérèse Vanhaelen

Tevergeefs wachtten we de voorbije herfst op een klassieke najaarsstorm tot, eindelijk, in de nacht van 8 op 9 november een stevige, langdurige west- tot noordwester de kop opstak. De wind ging pas liggen op 13 november. En toen begon de grote, langverwachte stranding, waarbij menig SWG-er het hart kon ophalen.

Een uitvoerig overzicht van alle aangespoelde mariene organismen zou ons te ver leiden; daarom beperk ik me tot de bijzonderste waarnemingen.

Natica catena - gewone tepelhoorn

Vanaf 1985 werden er regelmatig na stormen aan de Westkust enkele tepelhoorns met levend of dood dier gevonden. Het hoogste aantal levenden dat ik na een storm, 10 BF uit NW, aantrof was 4, op 31 augustus 1996 te Koksijde.

Omdat tijdens de laatste winterhalfjaren mijn vondsten van verse lege stevige strandschelpdoubletten met boorgaatjes van *Natica catena* plots opvallend toegenomen waren – 11 exemplaren in 2004/2005 en 11 in 2006/2007 – verwachtte ik logischerwijze een toename van verse *Natica*-vondsten. En kijk, nauwelijks enkele dagen na de huidige novemberstorm werden er reeds 9 levende tepelhoorns gevonden

(NV, MV, AL), en wat later, in december nog 4 exemplaren met vleesresten (RB, MV), maar ook de slachtoffers van deze geduchte roofslak - of liever, wat ervan overbleef - spoelden aan : 22 verse lege *Spisula solida*-doubletten met een boorgaatje kon ik verzamelen te Koksijde in de wijde buurt van de twee strandhoofden tussen 2 november 2007 en 15 december 2007 (zie foto 1).

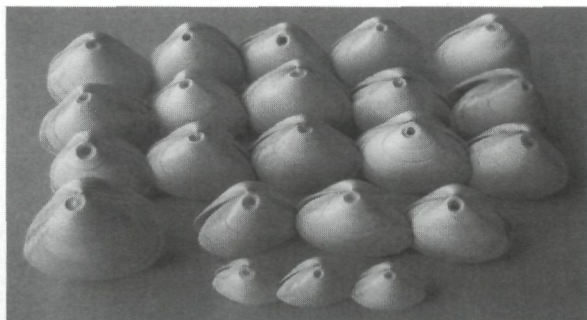

Foto 1: *Spisula solida* met boorgaatje (foto: Marc Panneels)

Daarna vond ik geen aangeboorde stevige strandschelpen meer, alhoewel levende en verse lege *Spisula solida* regelmatig bleven aanspoelen. De levende en dode *Natica*

catena werden opgeraapt te Oostduinkerke (8 ex.), Koksijde (3 ex.) en De Panne (2 ex.)

***Buccinum undatum* - wulk**

Van 13 tot 15 november 2007 waren ook overvloedig horens van de wulk aangespoeld op het strand van Oostduinkerke, tussen de Schipgatduinen en de Twenty-one. Honderden, waarvan zowat de helft recent waren, lagen er. Sommigen waren bewoond door de heremietkreeft *Pagurus bernhardus*. De eerste dag vond ik bovendien 3 levende volwassen exemplaren van 8 cm; dit was 6 jaar geleden. Levende wulken spoelen eerder uitzonderlijk aan op het strand. Slechts in de winter 1998-99 werd deze soort talrijker levend gevonden te Koksijde : tussen 9 oktober 1998 en 24 februari 1999 zijn er hier toen 19 levende *Buccinum undatum* aangetroffen.

Eén maand na de huidige novemberstorm zijn er, op 14 december 2007, na nachtvorst en bij noordoostenwind 41 zeer verse, grote eierkluiten met dooiertjes van de wulk aangespoeld langs de vloedlijn vóór de Schipgatduinen; sommige eierpakketten waren 40 cm lang. Aangezien zulke legfels het gezamenlijk werk zijn van verschillende wijfjes, mogen we aannemen dat er momenteel veel *Buccinum undatum* leven vóór onze kust.

***Mya truncata* - afgeknotte gaper**

Na reeds meer dan 5 jaar van het strandtoneel verdwenen te zijn, maakt deze, aan de Westkust welgekende bivalve, een langzame comeback. Wellicht heeft deze soort de geduchte concurrentie met de nieuweling *Lutraria lutraria* moeten doorstaan. Pas vanaf 19 september 2007 zijn er opnieuw meldingen van verse doubletten *Mya truncata* met periostracum. Op 30 september 2007 zag Filip Nuytens een levende te Koksijde. Op 2 oktober 2007 telde ik er 5 verse doubletten. Op 13 november 2007, na de storm, lagen er tussen Koksijde en Nieuwpoort een 200-tal dubbele afgeknotte gapers, waaronder een 10-tal vers leeggepikte; na nog enkele dagen spuurwerk werden er reeds 13 levende gapers gesignaleerd, zowel in De Panne (1), Koksijde (6) als Oostduinkerke (6) (RB, AL, GW, MV).

***Acanthocardia echinata* - gedoornde hartschelp**

Bij deze soort was een toename te bemerken in vergelijking met de winter 2006-2007. Toen vond ik in het winterhalfjaar in totaal slechts 10 driejarige doubletten, waarvan één nog vleesresten bevatte. Nu werden in de 4 weken volgend op de novemberstorm reeds 13 doubletten *Acanthocardia echinata* gemeld : te Oostduinkerke 7 (MV), 1 van 5 cm en 1 van 2 cm waren levend, de 6 andere, lege waren 4 à 5 cm; te Koksijde, Ster der Zee spoelden er 2 levende en 1 met vlees aan (GW en MV), deze maten 1,9 cm – 2,2 cm en 2,4 cm, tenslotte in De Panne (RB) 2 met vleesresten, 1,7 cm en 1,8 cm en één leeg recent doublet van 4,5 cm. Het feit dat er terug verse eerstejaars aanspoelen, wijst erop dat deze soort zich handhaaft vóór onze Westkust.

Allerlei

In tegenstelling tot de vorige jaren waren er maar weinig levende *Epitonium clathrus* te vinden, namelijk 8 te Koksijde, Ster der Zee (AL en MV) en één groot levend exemplaar van 3,5 cm tijdens de eindejaarsexcursie (DD).

De ovale otterschelp *Lutraria lutraria* was slechts met een 40-tal exemplaren vertegenwoordigd te Oostduinkerke en Koksijde.

Wijde mantel *Chlamys opercularis* waren ook schaars : 7 levende te Koksijde (AL, GW, MV)

De eerste dag, 13 november zag ik meer dan 150 levende heremietkreeften *Pagurus bernhardus*.

Een enige vondst deed ik op 14 november 2007 : een trosje van 2 eikapsels *Scylliorhinus caniculus* hondshaai, inderhaast meegenomen, omdat één kapseltje niet leeg bleek, zorgde voor een grote verrassing ; toen ik het thuis tevoorschijn haalde, zag ik dat het een levend, spartelend hondshaaitje bevatte, met aan de buikzijde nog een dooierrest (zie foto 2). Het verschijnsel van de omvangrijke trossen eikapsels blijft duren : op 5 februari 2008 lag in de vloedlijn bij Ster der Zee weer zo'n kluwen met 16 kapsels.

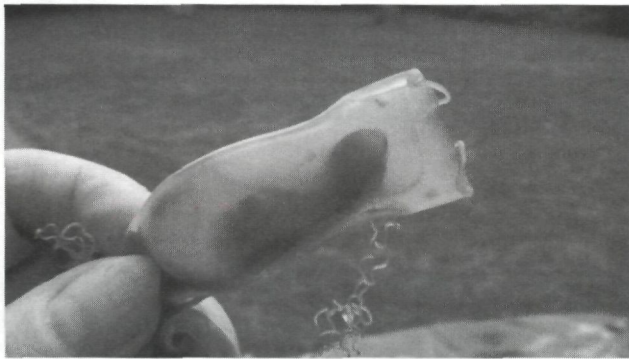

Foto 2: Eikapsel *Scylliorhinus caniculus* met juveniel diertje (Foto: Marc Panneels)

In Oostduinkerke vond ik maar 3 dode helmkrabben *Corystes cassivelaunus* en 2 dode gewimperde zwemkrabben *Liocarcinus arcuatus*, terwijl René Billiau in De Panne 12 dieren van de laatste soort aantrof.

Een mooie uitzonderlijke vondst door René waren 3 eikapsels van de blonde rog *Raja brachyura*. Deze vonden we sedert 1997 niet meer op het strand, ze waren altijd uiterst zeldzaam. Persoonlijk vond ik er maar één in 1994, één in 1995 en één in 1997.

Hoe het gesteld is aan de Westkust met de gevlochten fuikhoren *Nassarius reticulatus* zullen we in een volgende bijdrage vertellen.

Waarnemingen van : R. Billiau (RB), Diederik D'Hert (DD), A. Luca (AL), Nancy Vercaemer (NV), Marie-Thérèse Vanhaelen (MV) en Godfried Warreyn (GW).

Foto 3: Tros eikapsel van *Scylliorhinus caniculus*
(Foto: Marc Panneels)

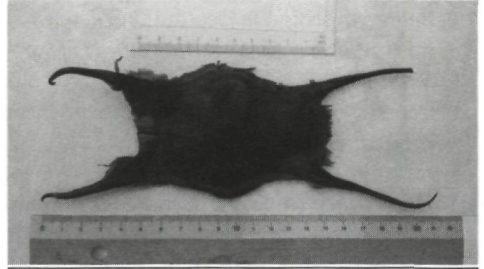

Foto 4: Eikapsel van *Raja brachyura* (Foto: Marc Panneels)

Summary

The November storm (9-13 Nov. 2007) brought a lot of fresh material to the beach. Most obvious results: an egg case of *Scylliorhinus caniculus* with a living embryo, three egg cases of *Raja brachyura*, and more living or fresh material of *Acanthocardia echinata*, *Natica catena* and *Mya truncata*

**Ter Yde I
8670 Oostduinkerke**